

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ny landskapslag om kommunalskatt för gårdsbruk

1992-93

nr 15

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att det stiftas en ny landskapslag om kommunalskatt för gårdsbruk. Lagen föreslås vara en så kallad blankettlag, d.v.s. en lag genom vilken den i riket gällande inkomstskattelagen för gårdsbruk görs tillämplig även vid kommunalbeskattningen. De avvikelser från rikslagstiftningen som idag gäller i landskapet kommer dock att behållas.

Inkomst av jordbruk och skogsbruk skall inte längre beskattas som inkomst av gårdsbruk enligt förvärvskälla, utan nettoinkomsten av jordbruk och nettoinkomsten av skogsbruk beräknas separat. Om beskattningen av dessa resultat stadgas i den nya kommunalskattelagen och i den nya inkomstskattelagen i riket. I inkomstskattelagen ingår bestämmelser om indelningen av resultatet av jordbruket i kapital- och förvärvsinkomstandelar och om beskattning av inkomst av virkesförsäljning. I kommunalskattelagen stadgas att den skall tillämpas på förvärvsinkomster och på inkomster av samfund. Sålunda skall kommunalskatt betalas endast på den andel av resultatet av jordbruk som enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen utgör förvärvsinkomst och på den beskattningbara inkomsten av samfunds jordbruk.

Systemet med arealbeskattning av skogsbruket föreslås slopad. Arealbeskattningen skall dock kunna tillämpas under en övergångsperiod. Denna nettoinkomst av skogsbruk beskattas som förvärvsinkomst.

Den föreslagna lagen skall tillämpas första gången vid kommunalbeskattningen för år 1993.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<i>ALLMÄN MOTIVERING</i>	1
<i>1. Bakgrunden till reformen och utvärdering av nuläget</i>	1
<i>2. Huvudpunkterna gällande ändringarna i rikets gårdsbruksskattelag</i>	2
<i>2.1. Resultatet av jordbruk</i>	2
<i>2.2. Nettoinkomst av jordbruk</i>	3
<i>2.3. Nettoinkomst av skogsbruk</i>	3
<i>2.4. Värdet av leveransarbete</i>	4
<i>3. Reformens ekonomiska verkningar</i>	4
<i>4. Reformens verkningar i fråga om organisation och personal</i>	4
<i>5. Beredningsarbetet</i>	4
<i>DETALJMOTIVERING</i>	5
<i>LAGTEXT</i>	7

Bilagor: Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Jämförelse rikets och landskapets gårdsbruksskattelag.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Bakgrunden till reformen och utvärdering av nuläget

Förslaget till ny landskapslag om kommunalskatt för gårdsbruk är en del av reformen av kapitalinkomstbeskattningen. För huvudpunkterna i reformen och för landskapsstyrelsens ställningstaganden till reformen redogörs i landskapsstyrelsens framställning till lagtinget med förslag till kommunalskattelag för landskapet Åland (nr 14/1992-93).

I gällande gårdsbruksskattelag finns det ett antal bestämmelser som avviker från gällande bestämmelser i riket. Kostnader för uthyrning av möblerade rum får avdras i kommunalbeskattningen medan skogbruksprodukter utgivna naturaförmåner inte är avdragbara. Anskaffningsutgifterna för maskiner och redskap, vilkas sannolika brukstid är över tre år avdras genom avskrivningar på utgiftsresten. Avskrivningen för skatteåret får vara högst 30 procent av utgiftsresten. Anskaffningsutgift för byggnad avdras genom årliga avskrivningar. I kommunalbeskattningen får avskrivningar även göras på den oavskrivna anskaffningsutgiften för fritidsbyggnad som används i uthyrningsverksamhet. Avskrivningar på anskaffningsutgiften för täckdiken, broar och andra dylika nyttigheter får göras till högst 20 procent av utgiftsresten. Från inkomst av gårdsbruk avdras ränta på gäld, som föranletts av gårdsbruket, samt index- och kursförluster utan någon begränsning.

Landskapsstyrelsen anser det vara mest ändamålsenligt att även vid gårdsbruksbeskattningen tillämpa s.k. blankettlag, dock så att alla de särskilda bestämmelser som för närvarande gäller vid kommunalbeskattningen bibehålls. En sådan teknik förhindrar retroaktiv skärpt beskattning samt skapar klarhet för den skattskyldige och skattemyndigheterna vilka särskilda bestämmelser som gäller vid kommunalbeskattningen.

Då det i kommunalbeskattningen även framdeles skall vara möjligt att företa andra och större avdrag och avskrivningar än vad som är fallet i statsbeskattningen kan resultatet av jordbruk enligt riks- respektive landskapslagstiftning avvika från varandra.

Då samfund skall betala en särskild kommunalskatt på deras beskattningbara inkomst av jordbruk medför uppdelningen i tvenne resultat inte några problem.

För fysiska personer och dödsboms del skall nettoinkomsten indelas enligt inkomstskattelagens bestämmelser om företagsinkomst, i kapitalinkomst- och förvärvsinkomstandelar. Kapitalinkomstandel är 15 % av nettotillgångarna som hör till jordbruket. Förvärvsinkomsten är avhängig av de bestämmelser som gäller vid uträkandet av resultatet av jordbruk enligt den föreslagna landskaplagen medan kapitalinkomsten är avhängig av nettotillgångarna och inte direkt av resultatet av jordbruket. Nettotillgångar räknas ut enligt bestämmelserna i förmögenhetsskattelagen. Anläggningstillgångarna anses i princip enligt bestämmelserna i förmögenhetsskattelagen ha ett värde som motsvarar den del av anskaffningsutgiften som inte har avskrivits. Eftersom avdrag

genom avskrivningar på anläggningstillgångar vid kommunalbeskattningen kan göras till ett större belopp än vid statsbeskattningen kan den oavskrivna delen av anskaffningsutgifterna vid kommunalbeskattningen vara lägre. När nettotillgångarna räknas ut måste värdet av anläggningstillgångar räknas ut enligt de högsta tillåtna avskrivningsprocentsatserna som enligt rikslagen kan tillämpas. I annat fall blir statsskatten på kapitalinkomstandelen av företagsinkomsten avhängig av bestämmelser som gäller vid kommunalbeskattningen. Systemet belyses bäst genom ett exempel.

Ex. Den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften för en traktor före skatteårets avskrivningar är:

kommunalbeskattningen

50.000 mk

Företagsinkomst som skall delas är:

$90.000 - (50.000 \times 30 \%^1) = 75.000$ mk

¹ Högsta tillåtna avskrivningsprocentsatsen.

statsbeskattningen

50.000 mk

Skatteårets avskrivning på utgiftsresten:

$50.000 - 25 \%^2 = 12.250$ mk

² Högsta tillåtna avskrivningsprocentsatsen

Nettotillgångarna förutom den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften för traktorn är 50.000 mk.

I kommunalbeskattningen är den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften för traktorn:

$50.000 - 15.000 = 35.000$ mk

I statsbeskattningen är den oavskrivna delen av anskaffningsutgiften för traktorn:

$50.000 - 12.250 = 37.750$ mk

Nettotillgångarna som skall läggas till grund då kapitalinkomsten skall räknas ut är inte 85.000 mk ($50.000 + 35.000$) utan **87.750 mk** ($50.000 + 37.750$).

Kapitalinkomst är 15 % av **87.750 mk** = 13.162 mk och förvärvsinkomst är $75.000(\text{företagsinkomst}) - 13.162(\text{kapitalinkomst}) = 61.838$ mk

2. Huvudpunkterna gällande ändringarna i rikets gårdbruksskattelag

2.1. Resultatet av jordbruk

För den som bedriver jordbruk skall resultatet av jordbruk räknas ut särskilt. Detta resultat fås genom att de räntor som hänför sig till jordbruket dras av från nettoinkomsten av jordbruket. På grund av att inkomsten av jordbruk skall indelas i en förvärvsinkomst och en kapitalinkomst har definitionen av begreppet inkomst av gårdsbruk och sättet att beräkna denna inkomst ändrats. Inkomst av jord- och skogsbruk behandlas vid beskattningen dels som inkomst av jordbruk och dels som

inkomst av virkesförsäljning eller, under en övergångsperiod, som nettoinkomst av skogsbruk.

Grundenheten vid beräkning av resultatet av jordbruk är fortfarande en gårdsbruksenhet. Nettoinkomsten av jordbruket på en gårdsbruksenhet utgörs av skillnaden mellan inkomsterna av jordbruket och de naturliga avdragen. Utjämningsreserveringen dras av från nettoinkomsten av jordbruket på en gårdsbruksenhet. Resultatet av jordbruket fås efter att de räntor som hänför sig till jordbruket dragits av. Om samma ägare har flera gårdsbruksenheter, utgörs resultatet av jordbruket av det sammanlagda beloppet av nettoinkomsten av jordbruket på alla dessa gårdsbruksenheter, minskat med räntorna på de skulder som hänför sig till jordbruket. Tidigare fastställdes inkomsten av gårdsbruk skilt för varje förvärvskälla, d.v.s. gårdsbruksenhet.

2.2. Nettoinkomst av jordbruk

De ändringar som gjorts i den övriga lagstiftningen, först och främst inkomstskattelagen, påverkar också beräkningen av nettoinkomsten av jordbruk.

Överlåtelsevinster och skadeersättningar för byggnader och konstruktioner som hör till jordbruket skall i sin helhet vara skattepliktig inkomst av jordbruket. På vinst av överlåtelse av bostadsbyggnader och andra byggnader i privat bruk skall bestämmelserna i inkomstskattelagen tillämpas.

Fastighetsskatten skall vara avdragbar till den del den gäller byggnader inom jordbruket och mark i anslutning till dem. Om utgiftsresten för en byggnad är högst 6.000 mark skall den kunna avskrivas på en gång.

Bestämmelserna om beskattning av kapitalinkomst av skogsbruk i inkomstskattelagen påverkar avdraget av värdet av virke som tagits ur egen skog. Sådant uttag för eget bruk som inte utgör kapitalinkomst av skogsbruk medför inte heller någon avdragbar utgift inom jordbruket. Detta gäller endast de skattskyldiga som beskattas för inkomst av virkesförsäljning enligt inkomstskattelagen. De som valt nuvarande system (arealbeskattning) beskattas enligt de gällande bestämmelserna. I fråga om dem gäller också den bestämmelse enligt vilken utgifter för skogsvård eller leveransförsäljning inte får dras av.

Liksom vid näringsverksamhet skall det i framtiden inte vara möjligt att dra av betalningspåföljder av straffkaraktär.

2.3. Nettoinkomst av skogsbruk

Enligt ikraftträdelsebestämmelserna i inkomstskattelagen kan en fysisk person, ett dödsbo och en beskattningssammanslutning som dessa bildar under en övergångsperiod

välja den nuvarande beskattningen av nettoinkomst av skogsbruk. Grundenheten vid beräkandet av nettoinkomsten av skogsbruk skall fortfarande vara en gårdsbruksenhet. De avdrag som hänför sig till nettoinkomsten av skogsbruk och skattelättnaden för plantbestånd på skogsförnyelseareal beräknas således liksom nu per gårdsbruksenhet.

En årlig avskrivning om 15 % skall tillämpas vid beräkandet av nettoinkomsten av skogsbruk i fråga om utgifter för skogsdikning och byggande av skogsbilvägar, vilka avdras i form av avskrivningar av utgiftsresten.

Som ett nytt separat avdrag skall räntor på skulder som hänför sig till skogsbruket skall kunna dras av från nettoinkomsten av skogsbruk. I det arealbaserade systemet kan räntor som hänför sig till skogsbruket vara närmast räntor på skulder som beror på förvärv av skog eller räntor på skogsförbättringslån.

Även fastighetsskatten inom skogsbruket skall utgöra ett nytt separat avdrag.

2.4. Värdet av leveransarbete

Inkomstskattelagens bestämmelser om fastställandet av värdet av leveransarbete och mängden skattefritt leveransarbete skall tillämpas på värdet av leveransarbete. Härigenom uppskattas värdet av leveransarbete enligt samma grunder för alla oberoende av om den som utfört arbetet i övrigt beskattas för nettoinkomst av skogsbruk enligt gårdsbruksskattelagen eller för inkomst av virkesförsäljning enligt inkomstskattelagen.

3. Reformens ekonomiska verkningar

Reformens ekonomiska verkningar på kommunernas ekonomi har behandlats i landskapsstyrelsens framställning till lagtinget med förslag till kommunalskattelag för landskapet Åland (nr 14/1992-93).

För effekterna på olika hushållstyper hänvisas till rikspropositionerna (1992 rd - RP 200 och 204).

4. Reformens verkningar i fråga om organisation och personal

Reformen har inte några verkningar när det gäller organisation och personal.

5. Beredningsarbetet

På grund av ärendets brådskande natur har kommunerna inte hörts i ärendet.

Beredningen har utförts som tjänstemannauppdrag vid lagberedningen.

DETALJMOTIVERING

1 § Eftersom inkomster av jordbruk och inkomster av skogsbruk skall behandlas separat föreslås att inkomstskattelagen för gårdsbruk samt skogsskatteförordningen skall tillämpas då resultatet av jordbruk räknas ut samt då nettoinkomsten av skogsbruk under åren 1993-2005 räknas ut med de undantag som framgår av landskapslagen.

De i riket vid varje tid gällande bestämmelserna skall tillämpas om det inte är annorlunda bestämt i landskapslagen.

2 § I paragrafen ingår en hänvisning till rikslagstiftningen.

I den föreslagna kommunalskattelagen stadgas hur resultatet av jordbruk behandlas vid beskattningen av samfund.

I inkomstskattelagen stadgas hur resultatet av jordbruk skall indelas i kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Eftersom fysiska personer som bedriver jordbruk endast skall erlägga kommunalskatt på förvärvsinkomster enligt den föreslagna kommunalskattelagen får inkomstskattelagens bestämmelser om uppdelningen i kapital- och förvärvsinkomst betydelse vid kommunalbeskattningen när förvärvsinkomstandelen av jordbrukets resultat skall räknas ut. I inkomstskattelagen stadgas även om beskattningen av inkomst av virkesförsäljning.

3 § I paragrafen har intagits en sedvanlig bestämmelse om hänvisningar i de riksförfattningar som skall tillämpas i landskapet till bestämmelser i rikslagstiftningen. Hänvisningarna skall anses avse de motsvarande bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

4 § Skatteplikt för stöd som beviljats av staten skall gälla även för stöd som på jämställbara grunder beviljats ur landskapets medel. Rätt att dra av fastighetsskatt vid kommunalbeskattningen skall gälla vad om rätt till avdrag för motsvarande i riket gällande skatt i rikslagen är föreskrivet.

5 § Paragrafen överensstämmer i sak med bestämmelserna i 6 § 1 mom. 12 punkten gällande lag.

6 § Paragrafen överensstämmer i sak med bestämmelserna i 8 § 4 mom. gällande lag.

7 § Paragrafen överensstämmer i sak med bestämmelserna i 9 § 2 mom. 1 punkten gällande lag.

8 § Paragrafen överensstämmer i sak med bestämmelserna i 10 § 3 och 4 mom. gällande lag.

9 § Paragrafen överensstämmer i huvudsak med 23 § gällande lag. De ändringar som föreslås föranleds av de ändringar som gjorts i inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Lagen skall tillämpas första gången skatteåret 1993. Eftersom det inte är möjligt att lagen kan träda i kraft före årsskiftet 1992-93 har till ikraftträdelsebestämmelsen fogats erforderliga bestämmelser för att undvika skärpt retroaktiv beskattning. I enlighet med de principer angående retroaktiv skärpt beskattning som landstinget har omfattat är införande av nya avdragsregler för hela skatteår inte att betrakta som retroaktiv skärpning av beskattningen även om en skattelag skulle träda i kraft efter skatteårets början. Denna rättsuppfattning har beaktats då ikraftträdelsebestämmelsen har utformats.

Den gällande landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk föreslås upphävd.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag.

LANDSKAPSLAG om kommunalskatt för gårdsbruk

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Resultatet av jordbruk beräknas vid kommunalbeskattningen och nettoinkomsten av skogsbruk beräknas i kommunalbeskattningen för åren 1993-2005 i enlighet med vad därom är föreskrivet i inkomstskattelagen den 15 december 1967 för gårdsbruk (FFS 543/67) samt skogsskatteförordningen den 20 september 1991 (FFS 1208/91), med de undantag som följer av denna lag och särskilda bestämmelser.

De i 1 § 1 mom. nämnda författningarna skall tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av nämnda författningar, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

2 §

Om indelningen av resultatet av jordbruk i kapitalinkomst och förvärvsinkomst för en fysisk person och ett dödsbo samt om beskattningen av inkomst av virkesförsäljning stadgas i inkomstskattelagen (FFS /).

3 §

Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna anses avse de bestämmelser i landskapslagstiftningen som sålunda är i fråga.

4 §

I fråga om skatteplikt för stöd ur landskapets medel och om avdrag för fastighetsskatt som betalats till kommun i landskapet skall gälla vad i 1 § 1 mom. nämnda författningar är föreskrivet om stöd på jämställbara grunder beviljas ur statens medel och om avdrag för fastighetsskatt som betalats till kommun i riket.

5 §

Avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande är förutom de utgifter som framgår av 1 § 1 mom nämnda författningar också kostnader för uthyrning av möblerade rum i skattskyldigs bostad eller i samband därmed stående lokaliteter med eller utan helinackordering. Dessa kostnader beräknas enligt de grunder som landskapsstyrelsen för varje skatteår fastställer, såvida inte de verkliga kostnadernas storlek utreds.